

**ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА НАМЕРА
ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТ**

**“СТОПАНСКИ КОМПЛЕКС – ФАРМА ЗА СВИЊИ СО ПРОПРАТНИ
СОДРЖИНИ”**

С.Белчишта, општина Дебарца

Август 2010

Содржина

1	Информации за инвеститорот.....	3
2	Карактеристики на проектот.....	3
3	Карактеристики на локацијата на проектот.....	4
4	Карактеристики на главни можни влијанија.....	5
5	Дополнителни информации.....	7
6	Резиме и заклучок.....	13
	Прилог 1 – Преглед на локацијата за спроведување на проектот.....	14

1 Информации за инвеститорот

- Име на инвеститор: Римес Плус дооел Скопје
- Поштенска адреса на седиштето на инвеститорот:
ул. Ѓуро Ѓаковиќ 63
1000 Скопје
Македонија
- Контакт лице:
Г-дин Перо Мароски
Менаџер
моб: + 389 75 231 090

Профил на компанијата

Друштвото за производство, трговија и услуги РИМЕС Плус дооел Скопје е компанија основана во 2002 година. РИМЕС Плус се занимава со трговија на мало со месо и производи од месо и месни во специјализирани продавници. Покрај продажбата, РИМЕС Плус располага и со два ресторани. Од неодамна, компанијата донесе одлука за проширување на својот бизнис преку изградба на фарма за свињи.

2 Карактеристики на проектот

Законска рамка

Проектниот предлог за изградба на свињарска фарма е вклучен во следниот прилог на Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (Службен весник на Р.Македонија бр. 74/2005):

- Прилог I, точка 14 – “Инсталации за интензивно живинарство или свињарство со повеќе од:
а.) 40.000 места за бројлети, 20.000 места за кокошки несилки;
б.) 1000 места за гоење свињи (над 30 кг);или
в.) 350 места за маторици

Идејата за изградба на свињарска фарма кај инвеститорот е поткрепена со неговите искуства и тековни дејности, а тоа се продажба на свежо месо во сопствена месара и угостителство (2 ресторани).

Краток преглед на проектот

Изградбата на свињарската фарма во с. Белчишта е инвестиција во новонастаната фарма т.н. грин филд инвестиција. Имајќи го предвид современото одгледување на свињи, како и претстоечките закони за добробит на домашните животни, а во согласност со важечките прописи во ЕУ, фармата е конципирана како тунелски систем „под еден кров“. Во идејно техничко - технолошко решение се предвидува годишно производство од 3600 гоеници со примена на решение за фармата – “сите внатре – сите надвор“ (all in – all out) .

Техничко - технолошкиот концепт на производството во фармата е прилагоден кон условите каде што е лоцирана фармата, притоа водејќи притоа сметка да се изведат

најнеопходните градежни работи и набавка на современа опрема во одделните фази. На тој начин ќе се обезбедат, што е можно поповолни услови за сместување на свињите и непречено одвивање на технолошкиот процес. Свињите ќе бидат сместени во објект поделен во неколку посебни простории.

Врз основа на претпоставените биолошко - технолошките нормативи, пресметани се оптималниот капацитет на очекуваното производство на свињи во фармата во с. Белчишта, односно потребната големина на основното стадо од 162 маторици за производство од 3600 гоеници годишно. Проектираното производство ќе зависи од изборот на стартоот на осеменувањето и неговиот обем. Во првата година се очекува исполнување на производство од 50-77% од годишно предвиденото според проекцијата во оваа анализа.

Животен циклус на проектот

Животниот циклус на проектот вклучува:

- Избор на локација и соодветна технологија на производство.
- Планирање и проектирање на фармата. Ова вклучува изработка на соодветна планска документација, вклучително техничко-технолошка документација и анализа на аспектите на животната средина и, следствено, добивање на потребните административни дозволи. Планската документација ќе биде изработена согласно барањата на позитивната македонска и ЕУ регулатива за овој вид на објекти.
- Фаза на изградба и воведување на опрема и останата инфраструктура. Активностите во оваа фаза, главно, ќе вклучат:
  - набавка и инсталирање на потребна опрема, и
  - градежни активности за изградба на соодветна инфраструктура.
- Оперативна фаза. Оваа проектна фаза ќе вклучи практично функционирање на фармата.
- Престанување со работа и затворање на инсталацијата. Оваа фаза ќе предвиди мерки за рекултивација и идно користење на просторот, како и мерки за управување со влијанијата врз животната средина во пост-проектниот период.

3 Карактеристики на локацијата на проектот

Фармата ќе биде лоцирана на надморска височина од 810 м, на катастарските парцели 986 и 987 од катастарска општина Белчишта, Дебарца, со вкупна површина од 8453 m². Парцелите за изградба на фармата ќе се оформат во една со што ќе се постигне целина, која има југоисточна експозиција и природна заштитеност од северозападните ветрови. Локацијата е доволно пространа за лоцирање на фармата и обезбедување на основните зоотехнички норми во смисла на комуникативна поврзаност со локален пат, доволна оддалеченост од населено место и од други потенцијални објекти за сместување на домашните животни. Исто така, локацијата е обезбедена со доволна количина на вода, а достапност на електрична струја може да се обезбеди преку приклучок на локалната трафостаница.

За предвидената локација добиено е Решение за локациски услови.

Преглед на поширокото подрачје на проектната локација е даден во Прилог 1.

Местополжбата на локацијата на проектот во однос на Белчишко блато, локација предложена за заштита, е дадена во Прилог 2.

4 Карактеристики на главни можни влијанија

Можните влијанија врз животната средина за време на основните животни фази на проектот, т.е во фазите на изградба / инсталирање на опрема и експлоатација на инсталацијата се дадени во продолжение.

- Фаза на изградба / инсталирање на опрема

Во оваа фаза се предвидени:

- (i) градежни работи за изградба на потребна инфраструктура за прием, складирање, постапување и транспорт на потребна опрема
- (ii) набавка и инсталирање на соодветна опрема за функционирање на фармата.

Веројатните влијанија во оваа проектна фаза вклучуваат, особено, влијанија од емисија на зголемена бучава и од аерозагадување од прашина и од издувни гасови на транспортни возила и градежна механизација. Имајќи го во предвид малиот обем на градежни работи, споменатите влијанија ќе бидат од времен карактер, минорни по интензитет и ограничени за време на изградбата на инфраструктурата.

Во текот на градежните работи ќе се создаваат мали количини на цврст градежен и комунален отпад. Не се очекува создавање на значителни количини на опасен отпад. Наведените отпадни фракции ќе бидат вклучени во соодветен систем за управување со отпад, кој ќе биде воспоставен за време на градежните активности.

Во оваа проектна фаза не се очекуваат влијанија врз води и почви.

Транспортните активности во функција на градежните активности ќе бидат интензивирани.

- Оперативна фаза на инсталацијата

Во текот на оперативниот период на инсталацијата ќе биде воспоставен систем на постапки и мерки за управување со емисиите во медиумите на животната средина и отпадот. Овие мерки имаат за цел да овозможат задоволување на стандардите за заштита на животната средина, преку почитување на пропишаните гранични вредности на емисија (ГВЕ).

Главните потенцијални влијанија врз животната средина во оваа фаза се дадени во продолжение.

1. Квалитет на воздух

Спецификите и параметрите на квалитетот на отпадните гасови се во функција од видот на гориво кое ќе се користи. Предвидено е стопанскиот комплекс да се затоплува со помош на котлара на локацијата. Котларата ќе користи течно гориво кое ќе се складира во рамки на локацијата во посебна цистерна.

2. Квалитет на води / почви

Течното ѓубриво што ќе се создава во текот на работата на фармата предвидено е да се собира во две посебни бетонски јами каде што по извршената ферментација истото ќе служи за аплицирање на земјоделски површини. Не е предвидено испуштање на овие води во реципиент. Собирањето и чувањето на течното ѓубриво во непропустни бетонски јами ќе оневозможи контакт со почвата и подземните води.

Атмосферските води собрани на локацијата преку систем на канали ќе се одведуваат во најблискиот канал за поројни води што минува во близина на локацијата предвидена за изградба на фарма.

Овие води нема да имаат контакт, односно се исклучува нивна контаминација со било какви полутанти.

Проектот не предвидува директи испуштања на ефлуенти во канализационен систем и во површински води, освен атмосферските води.

3. Создавање на отпад

Во текот на фазата на изградба не се очекуваат значителни количини на отпад. Главно отпадот ќе се состои од комунален отпад и градежен отпад.

Во текот на оперативната фаза на фармата се очекува создавање на значителни количини отпад од сите фази на фармата (течно, цврсто, фецес урина, отпад од животински ткиво и животински мрши). Овој отпад предвидено е да се собира во собирни базени (ѓубришни подземни јами). Базените ќе овозможат непропустливост со што ќе се оневозможи контакт и загадување на почвата и подземните води. Отпадот по завршувањето на ферментацијата ќе се користи за аплицирање на земјоделски површини.

4. Бучава и вибрации

Извори на бучава во рамки на локацијата се предвидува да бидат возилата вклучени во секојдневните активности, котларата и самите активности на одгледување. Не е предвиден голем извор на бучава во рамки на постројката.

5. Влијанија од транспорт

За потребите на процесите за користење на алтернативни горива, не се очекува значително зголемување на сообраќајниот и транспортниот интензитет во однос на тековниот интензитет.

- Преглед на главни индикативни потенцијални влијанија

Вид на потенцијално влијание	Изградба / Опрема	Оперативност
Емисии на гасови	√	√
Емисии на прашина и/или фугитивна емисија	√	X
Создавање на отпад	√	√
Отпадни води и ефлуенти во води и почви	X	√
Создавање на бучава	√	√
Влијание врз еколошки ресурси	X	X
Предел и визуелни ефекти	√	√
Складирање, постапување, транспорт, или отстранување на опасни материјали или отпади	X	√
Ризик од акциденти кои би резултирале со загадување или хазард	X	√

Вид на потенцијално влијание	Изградба / Опрема	Оперативност
Транспорт и сообраќај	√	√
Безбедносни аспекти	√	√
Загрозување на природно наследство	X	X
Загрозување на културно наследство	X	X
Преку-гранични влијанија	X	X

√ = можно   X = не се очекува

5 Дополнителни информации

- Изготвувач на известувањето за намера:
Марјан Михајлов
Ул. Радушка 58/5
Скопје, Македонија
тел. + 389 76 408 910
e-mail: m.mihajlov@maneko.com.mk
- Надлежен орган за издавање на одобрение од областа на животната средина е Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП).

- Листа на проверка за утврдување на потребата од оцена на влијанието врз животната средина е дадена во продолжение.

Прашања што треба да се земат предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? – Зошто?
---------------------------------------	---	--

Краток опис на проектот:

Проектот предвидува изградбата на свињарската фарма во с. Белчишта. Капацитетот на фармата е предвидено да биде годишно производство од 3600 гоеници со примена на решение за фармата – “сите внатре – сите надвор“ (all in – all out) .

1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?	Да. Проектот предвидува изградба на нова фарма на свињи. Локацијата е со мала површина од околу 8500 м2. Проектот подразбира пренамена на земјиште, за кое веќе се добиени локациски услови.	Не. Проектот нема да зафаќа голема површина. Земјиштето што ќе биде зафатено нема посебни пределски карактеристики
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?	Да. Одгледувањето на стока предвидува користење на вода.	Не. За потребите на фармата, се предвидува потребна инфраструктура во рамки на локацијата. Одгледувањето подразбира користење на поголеми количини на вода, електрична енергија за комунални потреби и течно гориво за затоплување во зимските месеци.
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?	Да. Во рамки на локацијата ќе се врши складирање на течно гориво.	Не. Ќе бидат предвидени и превземени сите потребни градежно-конструктивни и оперативни мерки за заштита на животната средина, еколошките ресурси и здравјето на луѓето од негативни влијанија.

Прашања што треба да се земат предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? – Зошто?
4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?	Да. Во текот на фазата на изградба / инсталирање на опрема ќе се создаваат мали количини на градежен и комунален отпад. Во текот на оперативната фаза ќе се создава цврст отпад.	Да. Во текот на животниот циклус на проектот ќе биде воспоставен систем за управување со отпад, преку кој ќе бидат прифаќани различните видови и фракции на отпад.
5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материји или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?	Да. Предвидена е котлара што ќе користи течно гориво.	Не Котларата ќе биде со мал капацитет, модерна технологија и ефикасно согорување.
6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?	Да. “Стандардна” бучава и вибрации ќе се создаваат во тек на фазата на изградба / инсталирање на потребната опрема. Во оперативната фаза ќе се создава бучава од активностите на одгледување на стока, работа на котлара.	Не. Не се предвидува извор на значителна бучава, светлина или енергија.
7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материји врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?	Да. Емисии во почвата и подземните води може да настанат доколку се случи инцидентно истекување на на течен отпад или гориво.	Не. Предвидени се посебни објекти за складирање на течниот отпад и течното гориво. Изградбата треба да овозможи непропустливост, со што ќе се оневозможи контакт со почва и подземни води.
8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?	Да. Можни се икциденти во текот на изградба / инсталирање на опрема, како и во оперативната фаза.	Не. Ќе биде планиран и воспоставен систем на безбедносни мерки, согласно барањата за овој вид на активности.
9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?	Да.	Да. Предвидени се нови вработувања, кои треба да ја опслужуваат фармата во текот на оперативната фаза.

Прашања што треба да се земат предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? – Зошто?
10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?	Не. Засега само еден индустриски објект е во близина на планираната фарм. Доколку локацијата се развие во стопанска зона потребно е да се следат кумулативните влијанија	Не.
11. Дали постојат области на или околу локалитетот кои се заштитени со меѓународно, национално или локално законодавство поради нивните еколошки, пределски, културни или други вредности, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Предлог СПР Белчишко блато, во рамки на општината Дебарца.	Не. Работата на фармата ќе биде во согласност со пропишаните стандарди за животна средина, со што секое потенцијално влијание ќе биде спречено или контролирано.
12. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот кои се важни или чувствителни од еколошки аспект, како на пример водни живеалишта, водотеци или други водни тела, крајбрежна зона, планини, шуми, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Треба дополнително да се анализира.	
13. Дали постојат некои други области на или околу локалитетот што ги користат заштитени, важни или чувствителни видови на фауна и флора, на пример за размножување, гнездење, барање храна, одмор, презимување или преселба, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	
14. Дали постојат копнени, крајбрежни, морски или подземни води на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Подрачјето е карактеристично во подземни води.	Не. Мерките што се планираат да се превземат при оперативната работа на фармата ќе оневозможат влијание врз подземните води.
15. Дали постојат области или карактеристики од висока пределска или живописна вредност на или околу локалитетот кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не. Локацијата припаѓа на рурална средина. Во непосредна близина на планираната локација веќе постои индустриски објект.	

Прашања што треба да се земат предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? – Зошто?
16. Дали постојат патишта или објекти на или околу локалитетот што јавноста ги користи за пристап до рекреативни или други објекти, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Проектот излегува на сервисна улица која води до с.Белчишта.	Не. Усвоениот урбанистички проект за локацијата предвидува сообраќајни решенија кои ќе овозможат непречена работа на фармата, а во едно нема да влијае на употребата на улицата од страна на околното население.
17. Дали постојат транспортни патишта на или околу локалитетот што се подложни на закрчување или што создаваат еколошки проблеми, а кои би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Проектот излегува на сервисна улица која води до с.Белчишта.	Не. Усвоениот урбанистички проект за локацијата предвидува сообраќајни решенија кои ќе овозможат непречена работа на фармата, а во едно нема да влијае на употребата на улицата од страна на околното население.
18. Дали проектот е на локација каде постои веројатност да биде видлив за голем број луѓе?	Да. Проектот излегува на сервисна улица која води до с.Белчишта.	Не. Урбанистичкиот план предвидува соодветно облагородување на целата локација со дрвореди и зеленило.
19. Дали постојат реони или карактеристики од историска или културна важност на или околу локалитетот што би биле засегнати од проектот?	Не. Согласно Просторниот план на РМ, на територија на с.Белчишта е евидентирано недвижно културно и археолошко наследство, но локацијата на проектот нема да ги засегне.	
20. Дали проектот е лоциран на празен простор (на кој никогаш немало градба), со што ќе дојде до загуба на празно („гринфилд“) земјиште?	Да. Донесен е урбанистички план и постои Решение за локациски услови.	
21. Дали во моментот има некои употреби на земјиштето на или околу локацијата (на пример за живеалишта, градини, друг приватен имот, индустрија, трговија, рекреација, отворени јавни површини, објекти во заедницата, земјоделие, шумарство, туризам, рударство или каменоломи) што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Да. Околината на локацијата на проектот претставува земјоделско земјиште Во непосредна близина постои индустриски објект.	Не. Отпадот од работата на проектот може да се користи како ѓубриво за аплицирање на земјоделските површини.
22. Дали постојат планови за идни употреби на земјиштето на или околу локацијата што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Потребно е дополнително да се утврди.	

Прашања што треба да се земат предвид	Да / Не / ? / Несоодветно (НА) (НА – доколку прашањето не е релевантно за конкретниот проект) Накратко да се опише.	Дали ова ќе доведе до значителни влијанија? Да/Не/? – Зошто?
23. Дали постојат области на или околу локалитетот што се густо населени или изградени, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не. Првото населено место е оддалечено околу 1300 метри од планираната локација.	
24. Дали постојат области на или околу локалитетот што се зафатени од некои чувствителни употреби на земјиштето, на пример болници, училишта, верски објекти, објекти во заедницата, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	
25. Дали постојат области на или околу локалитетот што содржат важни, висококвалитетни или оскудни ресурси како на пример подземни води, површински води, шуми, земјоделско земјиште, рибници, туристички ресурси или минерали, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Потребно е дополнително да се утврди.	
26. Дали постојат области на или околу локалитетот што се веќе предмет на загадување или на штети врз животната средина, на пример каде постојните законски стандарди за животната средина не се почитуваат, а што би можеле да бидат засегнати од проектот?	Не.	
27. Дали местото каде е лоциран проектот е подложен на земјотреси, спуштање на земјиштето, лизгање на земјиштето, ерозија, поплави или екстремни/лоши климатски услови како на пример големи температурни разлики, магли, силни ветришта, а што би можеле да доведат до тоа проектот да предизвика еколошки проблеми?	Не. Локацијата на проектот е во подрачје со очекувани 7 МКС..	Не. Во процесот на проектирање и изградба ќе бидат почитувани барањата за градење во сеизмички подрачја.

6 Резиме и заклучок

- √ Проектниот предлог за изградба на свињарска фарма е вклучен во следниот прилог на Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (Службен весник на Р.Македонија бр. 74/2005):
Прилог I, точка 14 – “Инсталации за интензивно живинарство или свињарство со повеќе од:
  - а.) 40.000 места за бројлети, 20.000 места за кокошки несилки;
  - б.) 1000 места за гоење свињи (над 30 кг);или
  - в.) 350 места за маторици
- √ За предложенаа локација на проектот постои Решение за локациски услови издадено од општина Дебарца, врз основа на претходно одобрена Локална урбанистичка планска документација.
- √ Локацијата на предвидениот проект се наоѓа на растојание од повеќе од 1300m од населено место.
- √ За предвидениот проект подготвено е техничко – технолошко решение од страна на еминентни стручњаци од земјата. Проектот ги задоволува претстоечките закони за добробит на домашните животни. Проектот е концепиран како тунелски систем.
- √ Проектот предвидува мерки за спречување и контрола на загадувањето со што влијанијата врз животната средина се очекува да бидат сведени на минимум.
- √ Врз основа на направените прелиминарни процени на влијанијата врз животната средина од оперативноста на проектот, може да се заклучи дека, со планирање и имплементирање на специфични мерки за избегнување, намалување или компензација на последиците, спроведувањето на проектот е оправдано и физибилно.
- √ Во текот на процесот на проектирање на инсталацијата и пратечката инфраструктура, ќе бидат предвидени сите градежно-конструктивни и техничко-технолошки мерки за овој вид на активности, согласно барањата вградени во домашните и меѓународните стандарди.
- √ Реализацијата на проектот ќе биде во функција на поттикнување на локалната економија.

Врз основа на горе-наведените заклучоци и податоците вклучени во Листата на проверка, РИМЕС ПЛУС ДООЕЛ смета дека имплементацијата на проектот “Стопански комплекс – фарма за свињи со пропратни содржини” ги задоволува барањата на позитивната македонска и ЕУ регулатива.

Согласно барањата во Законот за животната средина и Уредбата за ОВЖС, компанијата РИМЕС ПЛУС ДООЕЛ Скопје е должна:

- да изработи студија за ОВЖС и истата да ја достави до МЖСПП, и
- да спроведе постапка за ОВЖС, во координација со МЖСПП како надлежен орган за спроведување на истата.

Прилог 1 – Преглед на локацијата за спроведување на проектот

Слика 1 – Пошироко подрачје на локацијата на проектот

Извор: Услови за планирање на просторот за ЛУПД за свињарска фарма

Слика 2 Местоположба на предвидениот проект во однос на Белчишко блато, локација предложена за заштита (Извод: ЛЕАП на општина Дебарца)

